

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi
gezisi, gruplar halinde
gözlemine götürülen
katılımcılara buradaki
teleskop binaları tanıtıldı.

Gökyüzü tutkunlarıyla bir araya geldiğimiz 7. Ulusal gökyüzü Gözlem Şenliği'ni, 10-12 Eylül 2004 tarihlerinde Antalya - Saklıkent'te gerçekleştirdik. TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nin desteğiyle yaptığımız şenliğe yaklaşık 250 Bilim ve Teknik ve Bilim Çocuk okuru katıldı. Katılımcılar, 2 gece - üç gün süresince, gerçekleştirilen çeşitli etkinliklere ve gökyüzü gözlemlerine katıldılar.

Şenliğin yapıldığı Saklıkent, 2000 metrelik yüksekliği ve ışık kirliliğinden uzak bir yer oluşu sayesinde, gökyüzü gözlemleri için ideal bir konumda. İşte bu nedenle, şenliğe gelen gökyüzü tutkunları, burada kolay kolay unutamayacakları bir gökyüzüyle karşılaştılar. Saklıkent'in hemen yanbaşındaki bulunan Bakırtepe'de TÜBİTAK Ulusal gözlemevi yer alıyor. Bakırtepe, gözlem koşulları bakımından dünyanın yayılı yerlerinden biri olarak kabul ediliyor.

Gökyüzü gözlem şenliği için gelen katılımcılar, öğle saatlerinde Saklıkent'e ulaştılar. Motellere yerleşme ve çadırların kurulmasının ardından saat 17:00'da yapılan açılış

öncesi, 30 cm çaplı bir teleskopla şenlik alanında Güneş gözlemi yapıldı. Şenlik açılışında, Bilim ve Teknik dergisi yazarlarından Aslı Zülal, Elif Yılmaz, Bülent Gözceliği ve Alp Akoğlu yer aldı. Saat 17:00'daki açılışta, program hakkında verilen bilginin ardından, TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi Müdürü Prof. Dr. Zeki Aslan ve ardından TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş söz aldı. Açılışın hemen ardından, İstanbul Kültür Üniversitesi'nden Prof. Dr. Dursun Koçer, Türkiye'deki Gökbilim çalışmalarını kısaca anlattı.

Şenliğin açılış günü, havanın kararmasıyla birlikte gökyüzü gözlemlerine başlandı. Bu gözlemlerde katılımcılar yıldızları, takımyıldızları ve çıplak gözle gözlenebilen başka gök cisimlerini tanıdılar. Aynı gece, şenliğin hazırlanmasında bizimle birlikte çalışan Prof. Dr. Zeynel Tunca, katılımcılara gökyüzü hakkında temel bilgiler verdi. Bu konuşmanın ardından yeniden gözlem alanına gidildi ve gözlemler sürdürüldü.

Şenliğin ikinci günü, etkinlikler sabah saat 9:00'da, şenliğe katılan amatör gökbilim topluluklarının kendilerini tanıttığı bir

söyleşiyle başladı. Gündüz yapılan etkinlikler arasında, en önemli yeri TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi gezisi tuttu. Gruplar halinde gözlemine götürülen katılımcılara buradaki teleskop binaları tanıtıldı, çalışmalar hakkında bilgi verildi. Gözlemevi gezisi yanında, gün boyunca çeşitli seminerler, video gösterileri, güneş gözlemi, ve söyleşiler yer aldı. Uzay Araştırmaları, Güneş sistemi, Gök cisimleri, Astroloji Tarihi, Keşke Bir Teleskopum Olsa, Gökyüzü Fotoğrafçılığı ve Gök cisimlerinin Uzaklıkları başlıklı seminerler ve söyleşiler, programda yer aldı.

11 Eylül Cumartesi akşamı, havanın kararmasıyla birlikte teleskoplu gözlemler başladı. Bu arada, açık alana kurulan sinema perdesinde ve seminer salonunda belgesel ve film gösterimleri yapıldı. Şenlik sırasında gözlem için uygun konumda bulunan iki gezegen Satürn ve Venüs'ü gözleyebilmek için, sabah saatlerini beklemek gerekti. Saat 03:00 sıralarında ufuktan yükselmeye başlayan gezegenler teleskoplarla gözlemlendi. İnce hilal evresindeki Ay'sa saat 04:00 sularında ufukta belirdi. Göz-

Güneş yakından daha da güzel

Demek yıldızlar böyleymiş

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş güneş gözlemine hazırlanıyor.

7. Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği'nin katılımcıları

İlemler bu şekilde yaklaşık saat 06:00'a kadar sürdü.

Pazar günü etkinlikler 10:00'da toppu şenlik fotoğrafının çekilmesiyle başladı. Ardından, bir bilgi yarışması yapıldı. Yarışmada, uzman gözlemcilerin seminerlerde ve gözlemlerde verdikleri bilgilerden derlenen sorular soruldu. İki kategoride yapılan yarışmada "küçükler" kategorisinde Umur

Açık, "büyükler" kategorisinde de Can Sümer birincilik kazandılar. Ankara Üniversitesi Astronomi ve Uzay Araştırmaları Bölümü'nden Prof. Dr. Ethem Derman'ın sunuculuğu sayesinde eğlenceli geçen yarışmada, "büyükler" kategorisinin birincisine Optronik firması bir teleskop hediye etti. Ayrıca, ödül alan öteki katılımcılara çeşitli başka ödüller verildi.

Uzman gözlemciler, hocalarımız, TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi çalışanları ve elbette şenliğimize katılan gökyüzü tutkunları sayesinde çok güzel bir şenlik yaşadık. Şenlik alanından ayrılan katılımcıların yüzlerindeki ifade, şenliğin amacına ulaştığını bize gösterdi. Gelecek şenlikte buluşmak dileğiyle...

Alp Akoğlu

Artık TUG da bir robot teleskopla, gama ışın patlamalarının optik izlerinin gözlenmesi için kurulan uluslararası işbirliğinin bir parçası

Katılımcılar, TUG'daki 150 cm ayna çaplı teleskopu inceliyorlar

Venüs Geçiş'i'nin Onbeş Dakikası

TUG'un 8 Haziran 2004'teki Venüs geçiş'i sırasında düzenlediği yarışmalarda, kompozisyon dalında birincilik kazanan Şinasi Polat ve resim dalında birincilik kazanan Aysun Ülger'in ödülleri, şenlik sırasında TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş tarafından verildi. Özel Antalya Lisesi'nde Fen Bölüm Başkanlığı yapan Şinasi Polat'ın kompozisyonunu yayımlıyoruz:

Ş.Polat: Şey... Sayın Venüs, sen keşfedildiğinden bu güne ,dünyadaki değişimi, sana ve arkadaşlarına olan ilgiyi nasıl değerlendiriyorsun? Senin bu değişimi yukardan daha detaylı gördüğün kesin. Venüs: Şöyle söyleyeyim. Dünya gerçekten ilgili. Ancak sizin ülkenin sayfası biraz garip.

Ş.Polat: Nasıl yani?

Venüs: Vallahi. Bu bir eğitim sorunu. Öğretim kurumlarının ve sorumlularının bize bakış açısı elbetteki ulusunuzun bize bakış açısını belirler. Örneğin, ilk öğretim Fen Bilgisi kitabınıza baktığımda, kitap kapağını genellikle biz süslüyoruz Saman yolu mu desem Apollolar mı desem, Astronotlar mı desem? Ama içini açtığımızda bize ayırdıkları yer kitabın son sayfası o da bana göre içerikten yoksun, izülmek elde değil. Sonra lise programından kaldırdık hele hele uzay geometrisi diye bir ders vardı o da kaldırıldı. Sümerlerden bu güne tüm medeniyetlerin ilgisini çekti ama sizi ulus olarak bir türlü heyecanlandıramadık.

Ş.Polat: Diğer ülkeler nasıl?

Venüs: Nasıl anlatayım ki. İlk ve orta Öğretim hem zaman hem mali açıdan en önemli payını biz alırız.

Ş.Polat: Bize biraz haksızlık etmiyor musun?

Venüs: Bak, sen duyarlı bir insansın, sana kitap-

larınza bizim için yazılanlardan bazıları da yanlış desem!

Ş.Polat: Yapma yahu! Gözden kaçmış olmalı.

Venüs: Ama ben sana birçok kitaptan örnek verebilirim. Talim terbiye Kurulunun 15/05/2002 gün ve 110 sayılı Fen Bilgisi kitabının 157. sayfası; Saman yolu galaksisinin genişliği (ne demekse) 12 ışık saati yazılmış. Bu boyut güneş sisteminden bile küçük yahu!

Ş.Polat: Anladığım kadarıyla bize ve ülkemize kırgınsınız.

Venüs: Şey...Ülkenize kırgın değilim, hatta cömert bile davranıyorum. 8 Haziran'da Güneşin önünden geçişimi en cömertçe sizin ülkenizde sergiledim. Sen de ilgileddin. Güneşin önünden geçişimi izlemek için Dünyanın her yerinden insanlar ülkenize akın ettiler. Ayrıca Yine Dünya'nın 4 önemli gözlem evinden biri (TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ (TUG)-Antalya) ülkenizde. İlgililer geçişimle ilgili konferanslar düzenledi, basın bilgilendirme toplantısı yaptı. Bütün dünya geçişime odaklandı, bilgi ağları oluşturdular..Siz geçişimi bir televizyon kanalında bile naklen yayınlamadınız.

Ş.Polat: Haklısınız.

Venüs: Sonra sen kişisel girişiminle internet üzerinden öğretmen ve öğrencilere geçişimi izletmeye çalıştın. Heyecanını taktir ediyorum. Güneş önünden geçişimin 15 dakikasını sen nasıl yaşadın? Bana anlatabilir mi sin?

Ş.Polat: Nasıl anlatayım. En iyisi geçiş sırasında duyumlarımı yorumsuz söyleyeyim.

- Bende Venüs'ü göreceğimi sandım şöyle ince

belli tüller içinde...

- Kandırıldığımı düşünüyorum Ş. Hoca'ya güvenim kalmadı...

- Bak, bak, bak sıkıldım. Mercimek kadar bir gölge...

- Ayy! Geçti mi? Ben de merak ediyordum...

- Çok şey kaçırmadın Ş. Hocanın oyununa geldik...

- Deprem falan olur mu ?...

Venüs: Sen neler söylemelerini beklerdin?

Ş.Polat :. Ne bileyim? Bu geçişin, bilime katkısı var mı? Bu geçiş neden bu kadar önemseniyor? ...gibi sorular işte.

Venüs : Gördün mü? Hayal kırıklığına uğramışsın.

Ş.Polat : Bütün samimiyetle soruyorum sayın Venüs. Ne yapmalıyız?

Venüs. Bakın, çocuklar doğası gereği sınırsız bir düşünce gücüne sahiptirler. Çevre gözlemlerine bile bu sınırsızlık yansır. 4 yaşındaki bir çocuğa evinizin bir resmini çizdirirseniz, tüm duvarları kaldırarak çizer.

Bu çizimin yanlış olduğunu söyler, duvarların arkasını göremezsin diye de diretirsiniz. Çocuk duvarların arkasında annesinin yaşadığını masasının olduğunu bilir. Sizin bunları yok saymanızı bir türlü anlayamaz, ama sınır koymayı da otoriteden öğrenir. O, düşünceye sınır koymayı ve yaşamı düzleme indirgemeyi de maalesef sizden öğrenir.

Gelin onun sınırsız düşünce gücüne bizi katın. Bizi sadece kapak süsü olmaktan çıkarın. Bizi çok iyi anlayan, bizi çok iyi öğrenen bilim adamları var. Eğitim sisteminiz içinde bunlara da yer verin. Ufkunuzun genişlemesi bizimle başlar.